

79

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNTEPRINZĂTOR

Nr. 38-78-451

Chișinău

18 ianuarie 2022

Ministerul Justiției

Ref.: adresa nr.03/10067 din 13 decembrie 2021

În temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, se remite *Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul de lege cu privire la abrogarea Capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 (excluderea medierii judiciare).*

Anexă: 1 filă

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2022.01.18 13:22:33 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

EXPERTIZA

Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezenta expertiză este acordată în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Titlul actului examinat:	Proiectul de lege cu privire la abrogarea Capitolului XIII ¹ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003.
Autorul (autoritatea), persoana responsabilă:	Ministerul Justiției Direcția elaborare acte normative, Kalughin Victor, consultant
Evaluarea documentului de analiza a impactului	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	21 decembrie 2021
Concluzia: analiza de impact se susține	
Evaluarea proiectului de act normativ	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	21 decembrie 2021
Concluzia: Proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor	
<i>Comentarii, obiecții, recomandări:</i>	
Extrasul din Procesul-verbal nr.36 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 21 decembrie 2021 se anexează.	

Secretar general al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru
reglementarea activității de întreprinzător

Roman CAZAN

EXTRAS
din PROCESUL-VERBAL nr. 36
al ședinței Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător
(ședință online)

21 decembrie 2021

Au participat :

Membrii Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător:

Vladislav Caminschi	-	director executiv al Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova, vicepreședintele Grupului de lucru
Eugen Dațco	-	director executiv al Uniunii Transportatorilor și Drumarilor din Republica Moldova
Oxana Barbaroș	-	Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC
Cristina Tișcul	-	Asociația Investitorilor Străini (FIA)
Cristina Garaz	-	Asociația Businessului European din Moldova (EBA)
Elena Bejenaru	-	director executiv al Federației Patronale a Constructorilor, Drumarilor și a Producătorilor Materialelor de Construcție „CONDRUMAT”
Victor Baci	-	consultant de politici, Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova”
Valentina Chiper	-	șef Secție reglementarea mediului de afaceri, Direcția dezvoltarea mediului de afaceri, Ministerul Economiei
Roman Gapeev (<i>e-mail</i>)	-	șef Serviciu transport feroviar, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
Vitalie Dragan	-	șef Secție medicină veterinară și siguranța alimentelor de origine animală, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Victoria Ciorbă	-	consultant principal în Direcția avizarea acte normative, Ministerul Justiției
Alexandru Tocarjevschi	-	șef al Direcției politici în domeniul ordinii și securității publice, Ministerul Afacerilor Interne
Svetlana Nunu	-	consultant principal în Direcția acte guvernamentale, Cancelaria de Stat, secretarul Grupului de lucru

Responsabili din cadrul autorităților publice:

Anaa Gherganova	-	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Direcția politici ocupaționale și de reglementare a migrației forței de muncă
Viorica Fochin	-	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Direcția politici ocupaționale și de reglementare a migrației forței de muncă
Victor Kalughin	-	Ministerul Justiției, Direcția elaborare acte normative
Viaceslav Grigoriță	-	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Direcția politici în sectorul vegetal
Daniel Chiviriga	-	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică, Departamentul energie electrică și regenerabilă, Secția reglementări
Gheorghe Gorceag	-	Ministerul Sănătății, Direcția politici în domeniul medicamentelor și dispozitivelor medicale

Experți ai Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare: dnii Oleg Chelaru, Victor Ermurachi, Nicolae Boțan

Invitați: Ion Rusu, FP CONDRUMAT; Elena Gherbovțan, AP DISMED, Gabriela Jeleznîi, CNAM.

**2. Examinarea analizei impactului de reglementare
la proiectul de lege cu privire la abrogarea Capitolului XIII¹
din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003
(excluderea medierii judiciare)**

Autor: Ministerul Justiției

Au luat cuvântul:

DI Victor Kalughin

A menționat că reglementările elaborate au drept scop implementarea acțiunii 3.11.2 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, care prevede excluderea instituției medierii judiciare obligatorii. Acțiunea a fost inclusă în Planul de acțiuni al Guvernului în vederea înlăturării tuturor deficiențelor de ordin procedural, care au apărut ca urmare a introducerii acestei instituții în cadrul procedurilor civile. Aceste deficiențe au fost reflectate în datele statistice analizate și reflectate în analiza de impact. Cele mai importante aspecte: 1) pe parcursul anilor 2018-2021 din numărul total de procese de mediere judiciară doar 2,6% s-au soluționat prin încheierea unei tranzacții de împăcare amiabilă între părțile litigiului; 2) durata desfășurării procedurilor de mediere judiciară este excesivă, conform datelor oferite de Agenția de administrare a instanțelor judecătorești această perioadă este în mediu 3-9 luni, o perioadă mare în comparație cu scopul scontat, în situația în care Codul de procedură civilă prevede un termen de 45 de zile; 3) sporirea volumului de lucru al judecătorului, fapt transpus în formula de calculare a complexității cauzelor pendinte, prevăzută în Regulamentul Consiliului Superior al Magistraturii, modificat în anul 2019. Luând în considerare aceste date statistice se propune abrogarea Capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă, care cuprinde toate reglementările cu privire la medierea judiciară, astfel ca cele descrise să fie depășite.

Referitor la obiecțiile și recomandările expuse în opinia expertului Secretariatului Evaluării Impactului de Reglementare a menționat că acestea au fost luate în considerare, documentul de analiză a impactului fiind modificat.

A solicitat susținerea analizei de impact.

DI Victor Ermurachi

A menționat că majoritatea obiecțiilor și recomandărilor expuse în opinie au fost luate în considerare de către autor, iar versiunea modificată a analizei de impact a fost remisă membrilor Grupului de lucru.

A recomandat ca beneficiile, costurile să fie reflectate în analiza de impact cuantificat. În cazul în care nu este posibil, să se prezinte explicații în acest sens. De asemenea, este necesar de a reflecta poziția entităților consultate cu referire la reglementările propuse.

A remarcat impactul benefic pe care îl vor avea reglementările propuse asupra activității mediului de afaceri, deoarece se va micșora perioada de examinare a cauzelor civile.

A recomandat susținerea analizei de impact.

Dna Cristina Tișcul

A exprimat susținere propunerii de excludere a procedurii de mediere, deoarece această procedură este, de fapt, formală și tergiversează procesele de judecată cu circa 45 de zile, conform estimărilor realizate de către experți, membri FIA. Totodată, practica instanțelor judecătorești dovedește ineficacitatea acestei proceduri, ori în marea parte a cazurilor părțile eșuează în încheierea tranzacțiilor de împăcare în cadrul procedurii de mediere, care este scopul în sine instrumentului procedural dat. Mai mult, încheierea tranzacțiilor de împăcare de către părțile implicate în litigiu este posibilă și în afara procedurii de mediere judiciare, fapt care, de asemenea, conturează ineficacitatea acestui instrument.

DI Ion Rusu

În contextul datelor statistice prezentate de către autor, a menționat că se admite o eroare atunci când nu este analizat aspectul comparativ al implementării, or la momentul adoptării Legii nr. 31/2017, prin care a fost completat Codul de procedură civilă cu Capitolul XIII¹ Medierea judiciară, în multe state procedura de mediere judiciară era declarată neconstituțională. De ex., Italia (2012), Rusia (2015). Cu atât mai mult nu era necesară adoptarea unei astfel de legi, ineficiența căreia era clară chiar la momentul adoptării, dat fiind că Codul civil prevede contractul de tranzacție și un astfel de contract poate fi încheiat la orice etapă a procesului de judecată.

A atras atenția că aspectul invocat de autor, și anume sporirea eficacității justiției nu este unul pertinent, în situația în care legile sunt în defavoarea justițiabililor, or, prin hotărârile prin care procedura de mediere a fost declarată neconstituțională s-au axat pe aspectul volitiv, disponibilitatea forțată de către instituțiile statului.

A atras atenția că Codul de procedură civilă abundă în astfel de reglementări, prin care se creează dificultăți justițiabililor la apărarea drepturilor sale cu concursul instanțelor de judecată. Totodată, în multe cazuri se operează modificări la Codul civil, la Codul de procedură civilă, dar nu se intervine cu modificări corespunzătoare în Codul de executare sau în alte coduri.

A opinat că procedura de mediere nu a avut un impact pozitiv și această concluzie poate fi susținută și printr-o analiză a contractelor de tranzacție încheiate până la adoptarea Legii nr.31/2017.

DI Victor Kalughin

A reiterat că modificarea propusă are ca scop eliminarea efectelor negative care s-au atestat ca urmare a adoptării Legii nr.31/2017, care a fost insuficient consultată la momentul elaborării.

Cu privire la tranzacțiile de împăcare încheiate în cadrul procedurilor extrajudiciare, a remarcat că în analiza de impact s-a făcut referire la aceste tranzacții care au avut loc în perioada anilor 2019-2020, pentru a arăta comparativ că, de fapt, medierea extrajudiciară, facultativă, este cu mult mai eficientă decât medierea judiciară. Totuși, numărul proceselor de mediere extrajudiciară nu este atât de mare. Astfel, Ministerul Justiției a anunțat elaborarea unui proiect de lege, care să instituie și medierea garantată de stat, pentru ca la această metodă alternativă de soluționare a litigiilor să poată apela și persoanele care nu dispun de surse financiare suficiente pentru a contracta serviciile de mediere.

De asemenea, a remarcat că în Italia procedura de mediere extrajudiciară este obligatorie și, de fapt, exemplul Italiei este prezentat în susținerea caracterului obligatoriu al procedurii de mediere extrajudiciare, care a stabilit o astfel de procedură pentru un număr mare de litigii.

Cu referire la acest aspect, a menționat că în proiectul Strategiei privind independența și integritatea în sectorul justiției pentru anii 2022-2025 se planifică efectuarea unei evaluări a

prevederilor comparative din alte state pentru a identifica în ce măsură o astfel de procedură – procedura de mediere extrajudiciară obligatorie, este oportună pentru Republica Moldova.

DI Eugen Dațco

A opinat că reglementările propuse sunt favorabile mediului de afaceri și a exprimat susținere documentului de analiză a impactului.

S-a decis: analiza de impact se susține (8 – se susține; 4 – se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor).

**3. Examinarea proiectului de lege
cu privire la abrogarea Capitolului XIII¹
din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003
(excluderea medierii judiciare)
Autor: Ministerul Justiției**

Au luat cuvântul:

DI Victor Kalughin

A relevat că potrivit proiectului se abrogă Capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă, prevederile căruia au fost introduse prin Legea nr. 31/2017 și prin care se reglementează instituția medierii judiciare.

De asemenea, proiectul conține dispoziții tranzitorii pentru a oferi soluții pentru procesele de mediere judiciară neîncheiate la momentul intrării în vigoare a legii. Astfel, conform proiectului, în procesele de mediere judiciară neîncheiate la momentul intrării în vigoare a legii, instanța de judecată, în termen de 5 zile de la intrarea în vigoare a acesteia, emite o încheiere nesusceptibilă de atac cu privire la încetarea procedurii de mediere judiciară și transmite dosarul instanței judecătorești pentru repartizare aleatorie unui alt judecător sau, după caz, unui alt complet de judecată.

DI Victor Ermurachi

A reiterat că proiectul prevede abrogarea Capitolului XIII¹ din Codul de procedură civilă, care prevede medierea judiciară obligatorie de soluționare prealabilă a litigiilor. Pentru agenții economici abrogarea normelor menționate va avea impact pozitiv, acest fapt fiind menționat și în analiza de impact.

A remarcat că Curtea Constituțională, în Hotărârea nr.8/2018, nu s-a expus asupra neconstituționalității prevederilor cu privire la medierea judiciară obligatorie, dar a menționat că această instituție reprezintă o limitare a dreptului persoanelor la un proces echitabil, sub aspectul tergiversării soluționării cauzei într-un termen rezonabil, fiind afectat dreptul garantat de art.20 din Constituție. Acest fapt a fost menționat și în analiza de impact.

A recomandat susținerea proiectului.

Dna Elena Bejenaru

A opinat că proiectul va fi susținut cu condiția luării în considerare a recomandărilor expuse de către FP CONDRUMAT, în special în partea ce se referă la necesitatea operării modificărilor corespunzătoare și în alte acte normative.

DI Ion Rusu

A solicitat precizări cu privire la procedurile de mediere aflate pe rol.

DI Victor Baci

A atras atenția că în proiect, la *Dispoziții tranzitorii*, este prevăzută procedura care se aplică în cazul proceselor de mediere aflate pe rol.

DI Ion Rusu

A menționat că în *Dispoziții finale* nu este prevăzută soluția pentru situația în care în cadrul procedurii de mediere judiciară obligatorie s-a ajuns la etapa de negociere a contractului de tranzacție, or în această situație este un drept câștigat și părțile nu pot fi private de acest drept.

DI Victor Kalughin

A menționat că legea va intra în vigoare nu la data publicării, dar în termen de o lună de la publicare. Respectiv, în această perioadă pot fi încheiate procedurile de negociere a contractului de tranzacție.

DI Ion Rusu

A recomandat autorilor să introducă precizări în *Dispoziții finale*, pentru a prevedea expres situația expusă anterior.

DI Victor Ermurachi

A recomandat autorilor să introducă precizări în *Dispoziții finale* privind intrarea în vigoare a legii în conformitate cu prevederile Legii cu privire la actele normative.

DI Victor Kalughin

A menționat că recomandările expuse vor fi examinate suplimentar.

S-a decis: proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor (7 – se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor; 5 - se susține).

Vicepreședintele Grupului de lucru

Vladislav CAMINSCHI